

Пам'ятка-чекліст для підлітків «Як перевірити онлайн-вакансію на безпечність»



Знайшов круту пропозицію підробітку в інтернеті? Не поспішай погоджуватися. Переглянь цей чекліст, щоб не потрапити в пастку шахраїв чи вербувальників.

1. Текст оголошення та умови

- **Чи чітко прописані обов'язки?** В оголошенні має бути чітко вказано, що саме треба робити. Фрази на кшталт «робота в офісі/телефоні для всіх», «проста робота без досвіду» без конкретики - ознака небезпеки.
- **Обіцяють аномально високу зарплату?** Зіставте оплату з ринком: надмірна щедрість за просту роботу - поширена ознака пастки шахраїв. Якщо за 2-3 години нескладної роботи на день обіцяють тисячі гривень - це або фішинг, або спроба втягнути тебе у кримінал (наприклад, робота кур'єром-«закладчиком» чи участь у фінансових махінаціях).
- **Чи вимагають передоплату?** Якщо для початку роботи просять заплатити за «навчання», «матеріали», «оформлення медичної книжки» чи «страховий внесок» - це 100% шахрайство. Легальний роботодавець ніколи не бере грошей з працівника.

2. Спілкування та компанія

- **Чи відома назва компанії?** Якщо назву приховують («скажемо в приватних повідомленнях»), або якщо компанія взагалі не шукається в Google - відмовляйся.
- **Де з тобою спілкуються?** Надійні компанії запрошують на офіційну співбесіду (офлайн або через Zoom/Teams). Якщо все спілкування відбувається виключно анонімно в месенджері, а менеджер використовує прихований номер або фейковий акаунт - це величезний «червоний прапорець».
- **Чи є психологічний тиск?** Якщо тебе кваплять: *«Місьє мало, треба відповісти прямо зараз, інакше візьмемо іншого»* - тобою намагаються зманіпулювати, щоб відімкнути критичне мислення.

3. Документи та конфіденційність

- **Чи пропонують офіційний договір?** Тобі мають надати трудовий договір або контракт до того, як ти почнеш виконувати завдання. Прочитай його повністю, особливо дрібний шрифт.
- **Які дані у тебе просять?** Для оформлення потрібні документи. Але якщо ще до підписання договору у тебе вимагають сфотографувати паспорт з обох сторін, ідентифікаційний код або CVV-код банківської картки - це збір даних для оформлення кредитів або викрадення грошей.
- **Чи вимагають віддати оригінал паспорта?** Жодна організація, роботодавець чи кадрове агентство не мають права забирати твій паспорт. *Паспорт завжди залишається тільки в твоїх руках!*

👉 **ПРАВИЛО ОДНОГО СУМНІВУ:** Якщо хоча б один пункт із цього переліку викликає підозру - **зупинись**. Порадься з дорослими (батьками, шкільним психологом або соціальним педагогом).

☎ **Є сумніви щодо вакансії?** Безкоштовно проконсультуйся на Національній гарячій лінії: **527** (з мобільного) або **0 800 505 501**.